

VEČERNIK

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII. TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
Štev. 156 UPRAVE 28-67
POSTNI CEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, sreda 12. julija 1939

NAROCNINA NA MESEC:
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din.
dostavljen na dom 16 din. tujina 20 din

Cena
din 1.—

Novi nemiri v Španiji

Obsodba republikanskega prvaka Besteire je vzbudila med republikanci nov odpor, vstaje asturskih rudarjev in krvave demonstracije v raznih španskih mestih, zlasti tudi v Barceloni — V Burgosu pa vse zanikujejo

PARIZ, 12. julija. Po vesteh iz Španije je povzročila obsodba republikanca Besteire pred vojaškim sodiščem v Madridu v raznih krajih Španije veliko nezadovoljstvo in tudi ustaje in demonstracije. Najresnejša je pa bila reakcija v Asturiji, kjer so se dvignili rudarji in se oboroženi postavili v bran. Iz Burgosa uradno demantirajo vse vesti o nemirih v Asturiji, Barceloni, Saragosi, Santanderju in Bilbao, vendar ne morejo prikriti, da se republikanci zopet dvigajo in da nezadovoljstvo ljudstva stalno narašča.

UPOR RUDARJEV V ASTURIJI

BASEL, 12. julija. »National Zeitung« objavlja senzacionalne vesti, po katerih so nastali v asturijskih rudnikih v Španiji veliki nemiri, zaradi katerih je v revirih ustavljeno vse delo in so jih zasedle vojaške čete. Ker policijske in čete civilne garde niso zadostovale, so bile poklicane na pomoč čete iz Galičije. Vstaje rudarje preganjajo po gorah, kamor so se umaknili in iz zasede z uspehom napadli več oddelkov napadalcev. Središče nemirov je mesto Mieres, ki leži južno od Ovieda, koder se potikajo posamezni republikanci še iz časa državljanske vojne. Umaknili so se tja po porazu pri Santanderju, Glonu in Oviedu,

da bi se odtegnili maščevanju nacionalistov.

ZASLEDOVANJE USTAŠEV

Središče poveljstva civilne garde, ki je poslana nad upornike, je na magistratu v Mieresu. Iz Mieresa prodirajo močne čete proti jugu v smeri Usina Grande in čistijo pokrajino, nad katero je razglašeno obsedno stanje. Vhodi v rudnike so strogo zastraženi, da se rudarji ne bi mogli po njih skrivati. Republikanski vstaši so prav dobro oboroženi in dobivajo povsod s strani prebivalstva, ki simpatizira z njimi, zadosti hrane in ostale podpore. Odpor je očito dobro organiziran. Zatrjuje se celo, da so se vstaši na važnih gorskih prehodih vkopali. Da

bi se doseglo čim prejše pomirjenje, so oblastva izdala razglas, v katerem obljublajo vsem tistim, ki se prostovoljno vklonijo in vrnejo na delo, da ne bodo kaznovani. Del upornikov se je temu pozivu tudi res odzval, dočim se proti ostalim operacije nadaljujejo.

DEMONSTRACIJE V BARCELONI

LONDON, 12. julija. United Press poroča, da je ob priliki prihoda italianskega zunanjega ministra grofa Ciana skupina katalonskih republikancev v nekem barcelonskem predmestju razvila republikansko zastavo in priredila demonstracije. Proti republikancem so bili poslani falangisti in nastal je med obojimi krvav spopad, pri katerem so z obeh strani tudi streljali in je bilo več ljudi ubitih ter ranjenih. Demonstracije republikancev so nastale v protest proti obsodbi republikanca Besteire, ki je bil pred madridskim vojaškim sodiščem obsojen na 30 let ječe, čeprav je bil prav on tisti, ki je izročil Madrid nacionalistom.

Zapiski

Malcolm Macdonald

Velika Britanija ni pokazala izredne organizatorične sposobnosti samo pri dovršitvi obrambnih priprav in udarnosti njene vojske doma, ampak tudi v dominionih in kolonijah. V teku zadnjega leta so bila, kakor je te dni povedal sedanji kolonialni minister Malcolm Macdonald, izvršena v vseh angleških kolonijah pomembna dela, ki izpopolnjujejo pripravljenost in moč Velike Britanije v strateškem, prometnem in gospodarskem oziru. Malcolm Macdonald je bil rojen l. 1901. v Lossinmouthu kot sin pokojnega voditelja laburistov in poznejšega ministrskega predsednika Jamesa Ramsaya Macdonalda, in je postal prvi poslanec že ko je bil star komaj 28 let. Njegov oče, prvotno učitelj, je bil pred svetovno vojno in nekaj časa po njej veliko upanje vse svetovne socialne demokracije. Vsi socialni demokrati so pričakovali, da bo pomenila oblast, ki jo prevzamejo angleški laburisti pod Macdonaldovim vodstvom v Veliki Britaniji, pričetek zlatega veka marksizma. Toda izkazalo se je, da so angleški marksisti daleč od svojih kontinentalnih sodrugov in Macdonald se je l. 1931., ko je sestavil vlado »nacionalne unije« celo z njimi razšel in ustanovil svojo lastno »National Labour Party«, a dobil pozneje pri volitvah le 13 mandatov. Njegov sin Malcolm Macdonald je pa začel celo v konservativno Chamberlainovo vlado.

„Roke proč!“

»Temps« prinaša govor poljskega maršala Rydz-Smyglja na velikem zborovanju vladne stranke v Cieszynu. »Nemčija anektira tuje zemlje, je dejal maršal, motivirajoč svoja dejanja z ljubeznijo do miru. Poljaki nočemo tak mir. Dežela, katere 20% meje sloni na morski obali, zahteva od nas, da ji odstopimo eno svojih dveh luk. Nato imamo samo en odgovor: Roke proč! Poljska ne bo odstopila niti pedi zemlje, ki ji pripada.«

Neznani vojak v Bratislavi

V Bratislavi bodo postavili spomenik slovaškemu Neznamemu vojaku. Stroške za spomenik bodo krili iz svojčasn nabračnega denarja za spomenik T. G. Masaryku v znesku 130.000 ks.

Ribbentrop v nemilosti?

Hitler ni bil zadovoljen s poročilom, ki mu ga je podal Ribbentrop o stališču Anglije in Francije v vprašanju Gdanska, piše »Daily Telegraph«. Zdi se, da obtožujejo Ribbentropa, ki je dolgo časa užival naklonjenost kancelarja, da je pozabil opozoriti Hitlerja, kako sta Velika Britanija in Francija ponovili svoje garancije Poljski in poslale preko Bonneta tudi Berlinu tozadevno opozorilo, piše »Daily Telegraph«.

Grandi prevelik anglofil

Med Hitlerjem in Mussolinijem je bilo zadnje čase več telefonskih pogovorov, poroča novosadski »Dan« in dostavlja, da je pri tej priliki zahteval Hitler od vodje Italije, naj bi zamenjal italijanskega veleposlanika v Londonu, Grandija, ker je prevelik anglofil. Nemčija ne želi, da bi bili odnošaji med Anglijo in Italijo preveč pristrani. V italijanskih uradnih krogih trdijo, da bo Grandi zaradi slabega zdravja soproge ostal dalje časa v Rimu in da je določen za naslednika pokojnega grofa Ciana.

Nadaljnji razvoj gdanskega vprašanja

ANGLESKI PREDLOG V BERLINU? NOVA FORSTERJEVA IZJAVA. POLJSKA BI SE VOJSKOVALA TUDI SAMA. PREDLOG ZA IZSELITEV NEMCEV IZ GDANSKA. SODBA VATIKANA.

BERLIN, 12. Julija. Angleški veleposlanik Henderson, ki se je mudil več dni v Londonu, se je včeraj vrnil sem. V Londonu je bil v trajni zvezi z zunanjim ministrstvom in bil je tudi v nenavadno dolgi avdienci pri angleškem kralju. Iz vsega tega se sklepa, da je prinesel sem nove predloge glede ublažitve ali celo rešitve gdanskega vprašanja. Vendar se ne veruje v uspeh take akcije, zlasti ne po novi izjavi voditelja gdanskih nacistov Forsterja, ki je neuradni tolmač Berlina: Forster je namreč dejal, da Poljska sploh nima ničesar več iskati v Gdanku. Da se Gdanku ne more nič zgoditi, pa garantirajo Hitler, nemška vojska, ki je najmočnejša na svetu, in prebivalstvo Gdanska samega, katero bo takoj samo zgrabilo

za orožje, ako bo potrebno in uveljavilo svoje zahteve.

LONDON, 12. julija. »Times« poročajo iz Varšave, da je bila Poljska tudi pred Chamberlainovo izjavo odločena, spustiti se zaradi Gdanska v boj, četudi sama in četudi brez upa na zmago. Gdansk je za Poljsko vprašanje obstoja ali neobstoja. Po Chamberlainovi izjavi pa je vera v končno zmago, ako nastane zaradi Gdanske vojna, trdna in popolna.

LONDON, 12. Julija. Zunanjemu ministru Halifaxu je bilo v poslanski zbornici stavljeno vprašanje, ali se problem Gdanska ne bi mogel rešiti na podoben način kakor problem Južne Tirolske, da bi se Nemci iz njega izselili. Na enak način naj bi se izselili tudi Italijani iz Tunizije. Mi-

nister je odgovoril, da o Južni Tirolski še nima uradnih poročil in zato tudi ne more proučiti zastavljenih vprašanj glede Gdanska in Tunizije.

VATIKAN, 12. julija. »Osservatore Romano« pravi, da Chamberlainov govor ni nič novega v presojanju važnosti Gdanska za politični in trgovinski obstoj Poljske. Chamberlain je ponovil svoj apel glede metode, ki je še vedno mogoča za dosego pogajanj in sporazuma. Iz tega sledi, da bo poljska vlada, podprta po Angliji in Franciji, vendarle storila demaršo pri gdanskem senatu. Ta demarša bi mogla biti sprejeta, a mogla bi biti tudi odbita. Ako se zgodi poslednje, bo poljska neodvisnost resno ogrožena.

Tudi na seji angleške vlade so razpravljali pretežno o pogajanjih v Moskvi, in sicer na podlagi Seedsovega in Strangovega poročila. Po seji se je pa zatrjevalo, da so popolnoma neresnične vse vesti, po katerih naj bi bila zašla moskovska pogajanja v stepto ulico in da ni nobenega upanja več na uspeh. Pogajanja se bodo nadaljevala, vendar bo treba premagati še veliko težkoč.

Ogromen meteor v Kanadi

LONDON, 12. julija. Reuter poroča iz Londona o pokrajini Ontario v Kanadi, da je padel včeraj tam na zemljo ogromen meteor. Za nekaj sekund je meteor razsvetlil vso pokrajino več milij naokoli. Padec meteorja je povzročil veliko paniko med prebivalstvom.

PALESTINA SE POMIRJUJE.

LONDON, 12. julija. Havas. Ker se je Palestina pomirila, bodo Angleži poslali iz dežele eno pehotno brigado v Egipt.

DVE LETALSKI NESREČI.

BUKARESTA, 12. julija. Havas. Nad Clujem so trčila tri vojna letala. Vsi trije piloti so mrtvi.

MADRID, 12. julija. Havas. V Barahasu, blizu Madrida, je terjala letalska nesreča tri, pri San Juanu v Andaluziji pa pet žrtev španskih častnikov.

Odgajanje pogajanj v Tokiu

JAPONSKI POGOJ ZA PRICETEK JAPONSKO-ANGLEŠKIH POGAJANJ. — ELEKTRIČNI TOK UBIL KITAJCA V TIENCINU. BOJKOT V PEJPINGU

TOKIO, 12. Julija. Havas. Zunanje ministrstvo in zastopniki japonske vojske so se sporazumeli glede stališča, ki ga bo Japonska zavzela na angleško-japonski konferenci zaradi Tiencina. Iz poučenega vira se izve, da bo japonska delegacija zahtevala od Anglije neke vrste obljubo vnaprej o neutralnosti v kitajskem sporu kot glavni pogoj za obdržanje konference za lokalizacijo tiencinskega vprašanja. Za 14. t. m. je sklicana izredna seja japonske vlade, na kateri se bodo sprejeli dokončni sklepi in bo tudi določen dan pričetka konference. Pooblaščen zastopnik zunanjega ministrstva je izjavil novinarjem, da bo sklep o proceduri japonsko

angleških pogajanj sprejet šele na prihodnjem sestanku ministra Arite z angleškim veleposlanikom Craigiem. Sestanek bo najbrže šele prihodnji teden.

TOKIO, 12. julija. Iz Tiencina poročajo, da je bilo najdeno davi na meji angleške koncesije truplo nekega Kitajca, ki ga je ubil električni tok žice, s katero je koncesija obdana.

PEJPING, 12. julija. Po pisanju japonskih listov se je pričela protiangleška akcija sedaj tudi v Činanu, glavnem mestu pokrajine Šantung. Kitajski trgovci smejo razprodati samo tisto blago angleškega izvora, ki ga imajo v zalogah, novega pa ne smejo več naročiti.

Upanje še ni izgubljeno

V PARIZU IN LONDONU PRIZNAVAJO TEZKOČE V POGAJANJH Z RUSIJO, Vendar se vedno verujejo v končni sporazum.

PARIZ, 12. julija. Po včerajšnji seji vlade je zunanji minister Bonnet poročal, da zahteva sovjetska vlada brezpogojno sklenitev vojaškega pakta pred političnim.

Sicer se pa opaja v francoski vladi pesimistično presojanje pogajanj z Rusijo, vendar še vedno upajo, da se bo končno le posrečilo najti cikelko za trojno zvezo.

Maribor, 12. julija.

Te dni sta potekli prvi dve leti, odkar so japonske čete prvič v sedanjem velikem spopadu vdrle na Kitajsko. To dveletnico so slavili prav tako Japonci kakor Kitajci: Japonci so proslavljali svoje uspehe, sloveče na zasedbi cele vrste kitajskih pokrajin, Kitajci pa svoj odpor, ki je omogočil, da je večji del Kitajske še vedno trdno v kitajskih rokah. Pri tem so Japonci napovedovali, da bodo najkasneje v dveh letih popolnoma strli ves kitajski odpor in napravili iz Kitajske svoj protektorat po vzorcu Mandžurije, Kitajci pa, da v dveh letih ne bo nobenega Japonca več na kitajskih tleh. Iz tega sledi, da so slavili oboji zmage, še bolj pa so jih napovedovali za bližnjo bodočnost.

Že to nam dokazuje, da japonsko-kitajska vojna ni tako preprosta zadeva, kakor bi utegnili biti po evropskem pojmovanju. To evropsko pojmovanje za Daljni vzhod v resnici ni primerno. Za naše nazore je tuje že samo dejstvo, da kljub dveletnim krvavim bojem, v katerih je bilo doslej na vsaki strani ubitih in ranjenih po en milijon mož, med Japonci in Kitajci — še ni vojne. Formalno namreč, kajti niti Japonci Kitajcem niti Kitajci Japoncem je niso napovedali in juridično pojmovano vojne med njimi ni. Med njimi so le — boji. Prav tako ni vojne med Japonci-Mandžurijo in Rusijo-Mongolijo, pa vendar prejemamo vsak dan nova poročila o krvavih bitkah, zlasti letalskih, o katerih pošiljajo Japonci v svet taka poročila, da jim najbolj naivna duša na svetu ne more verjeti. Tako so te dni poročali, da so zbili kar naenkrat 300 sovjetsko-mongolskih letal, sami pa so pri tem izgubili — eno samo!

Drugo, kar v Evropi težko razumemo, je japonska in kitajska strategija. Obe sta diametralno nasprotje tega, kar mi razumemo pod tem pojmom. Pri nas v Evropi smo navajeni, da se ustvarijo fronte, ki se potem premikajo po srečli ali nesrečni bojujočih se vojsk. Zmagovalci napredujejo, premaganci se umikajo in zasedeno ozemlje se osvoji, očisti sovražnikov ter umiri.

Na Daljnem vzhodu pa ni tako. Tam med Japonci in Kitajci ni ene same strnjene fronte, ampak jih je sto nestrnjelih. Dasi so Japonci že lani zasedli Hankov, ki je n. pr. več sto kilometrov oddaljen od Šanghaja ali od Tiencina, se vendar često zgodi, da poročajo Kitajci ali celo Japonci sami o novih sreditih bojih daleč za fronto in v neposredni bližini obeh omenjenih mest. In med tem ko sede Japonci daleč na jugu Kitajske v Kantonu, sede prav tako trdno Kitajci v mnogih pristaniških mestih severno od tega vele-mesta, torej bližje pravim bojiščem. Ko dovažajo Japonci svoje čete, orožje in municijo v Kanton, privažajo n. pr. Angleži Kitajcem orožje in municijo v Amoy ali Fučov dalje gori na severu.

Vse to nam pa postane razumljivejše, ako se zamislimo v ogromnost Kitajske, za katero nimajo Japonci zadosti vojakov, da bi jo resnično zavzeli in zasedli. Oni zavzemajo in zasedajo le posamezne železnice in reke, posamezna pristanišča in večja mesta, dežela okoli njih je pa še dalje v oblasti Kitajcev, ki se na ta način prav lahko kar na lepem pojavijo za japonskim hrbtom. Tako se izgublja japonska vojska na Kitajskem kakor reka v puščavi, si išče poti sedaj sem in sedaj tja, zavzema novo postojanko, pri tem pa izgubi staro. Da je tak položaj ugodnejši za Kitajce kakor za Japonce, je pač razumljivo. Tisti, ki se morajo, ako bodo boji še dolgo trajali, nazadnje izčrpati, so Japonci, ne Kitajci. Kitajci se bojujejo doma, Japonci morajo svoje čete privažati na kitajska bojišča čez morje in čez ogromne razdalje kitajske prostranosti. Število japonskih vojakov je omejeno, število kitajskih ni. Kitajci morejo izmed svojih 400 milijonov ljudi dobiti za vsakega padlega 1000 novih vojakov. Treba jih je le izvežbati in — oborožiti. In samo to zadnje je za Kitajce problem, kajti sami nimajo potrebne bojne industrije in so v večji meri navezani na uvoz iz tujine.

Po vsem tem bi človek prej verjel Kitajcem, ki napovedujejo končni poraz Japoncev, kakor Japoncem, ki napovedujejo svojo skorajšnjo popolno zmago. Pa tudi če bi Japonci res »zmagali«, kako bodo svojo zmago mogli trajno izkoristiti? Ako bodo hoteli nad Kitajsko res vladati, bodo morali imeti tam stalno najmanj toliko čet, kakor jih imajo sedaj.

Rusi bodo branili Mongolijo

CLANEK V ORGANU RDEČE VOJSKE. — OBJEKTIVNO POROČILO Z MANDŽURSKO-MONGOLSKE MEJE.

MOSKVA, 12. julija. »United Press« poroča: Organ rdeče vojske »Krasnaja zvezda« piše ob petnajstletnici neodvisne mongolske republike in omenja tudi izjavo, ki jo je Stalin dal 1. 1936. dopisniku »United Press«, v kateri je dejal, da bi kršitev neodvisnosti Mongolije predstavljala za sovjetsko Rusijo casus belli. Zato je varnost Mongolije v ruskih rokah. Vsi japonski napadi bodo uničeni. Rusija bo branila Zunanjo Mongolijo prav tako odločno kakor svoje lastne meje.

LONDON, 12. julija. Reuterjev dopisnik na mandžurski meji poroča, da je odda-

ljen 3 milje od reke Halakar opazoval boje med japonsko-mandžurskim in rusko-mongolskim letalstvom. Sovjetska letala so izvršila dva napada. V prvem spopadu so naletela na 24 japonskih letal in dve zrušila v plamenih na tla. Malo pozneje je 18 ruskih bombnikov kljub ostri japonski obrambi vrglo več bomb na glavni vodovod, ki dovaja Japoncem vodo. Po napadu so Japonci trdili, da so bile to »bakteriološke bombe«, katerih namen je bil vodo okužiti. Mongolsko-ruske čete se še vedno drže onstran reke Halakar in odbijajo vse japonske napade.

Rooseveltov poraz v senatu

SENATNI ODBOR ZOPET ODGODIL SKLEPANJE O NEVTRALNOSTNEM ZAKONU. — HULLOVA IZJAVA NOVINARJEM.

WASHINGTON, 12. julija. R. Senatni odbor je z 12 proti 11 glasovom odgodil sklepanje o spremembi nevtralnostnega zakona do jesenskega zasedanja.

WASHINGTON, 12. julija. Havas. V krajši izjavi, ki jo je zunanji minister Cordell Hull dal novinarjem, je pojasnil vladni program o nevtralnosti, ki ima šest točk: 1. program predvideva prepoved ameriškim ladjam, da plovejo v vojnih conah; 2. omejuje potovanje ameriških dr-

žavljanov v vojno območje; 3. potrebne uredbe, da morajo tujci pri nabavi materiala za vojskujoče se države dokazati vsebino blaga; 4. sedanja zakonodaja glede posojil in kreditov vojujočim se državam ostane v veljavi; 5. kontrola nad vsemi prošnjami in nabiranjem sredstev za razne fonde v korist državam, ki so v vojni; 6. kontrola nad izvozom streliva in uvajanje posebnega sistema pri podeljevanju dovoljenj za izvoz in uvoz orožja.

Nemčija ima 34.000 letal?

LONDON, 12. julija. Po izjavi voditelja madžarske stranke malih posestnikov, Tiborja Eckhardta, je nemški generalni štab obvestil madžarsko vojno ministrstvo, da razpolaga Nemčija s 34.000 letali. Madžarska vlada pa meni, da so v tem vsteta tudi stara, pomožna, šolska in civilna letala. Prav tako je treba tudi vest o 100.000 pilotih pojmovati tako, da jih je od teh le nekaj tisoč res popolnoma izvežbanih in prvovrstnih.

Roosevelt ne bo več kandidiral

WASHINGTON, 12. julija. Havas. Roosevelt je imenoval visokega komisarja na Filipinih, Mac Nutha, za šefa zveznega urada za brezposelne. Mac Nuthu bo v zvezi s tem določenih še več funkcij javnega življenja. Sodijo, da Roosevelt v tretje ne bo več kandidiral in da je s tem imenovanjem postavil v ospredje moža, ki bi bil sposoben nadaljevati režim »new deala«. Mac Nuth je namreč resen kandidat demokratov v primeru, da bi Roosevelt nadaljnjo predsedniško kandidaturu opustil.

Članov obisk v Španiji

BARCELONA, 12. julija. Stefani. Po svečanem banketu, ki ga je španski notranji minister Suner priredil v Taragoni, se je grof Ciano vrnil v Barcelono. Po kosilu sta odšla Suner in Ciano na stadion, kjer je bilo zbranih nad 60.000 ljudi. Ciano je z množico vred navdušeno pel špansko nacionalno himno. Sledil je defile španske mladine, ki je vzklikala Italiji. Zvečer je bila Barcelona bajno razsvetljena; velike množice izprehajalcev so vzklikale Cianu, ko se je vračal v vladno palačo.

ROOSEVELT NE BO POSREDOVAL V GDANSKEM SPORU.

WASHINGTON, 12. julija. Havas. Na razne govornice, da bo Roosevelt posredoval v vprašanju Gdanska, zatrjujejo v washingtonskih krogih, da sta tako Roosevelt kakor Hull že večkrat poudarila, da se Amerika ne mara vmešavati v evropske spore.

NOVI POSLANIK JUGOSLAVIJE V BOLGARIJI.

BRUSELJ, 12. julija. Jugoslovanski poslanik Miodrag Lazarevič je obiskal danes belgijskega ministrskega predsednika Pierlota in mu izročil akreditivna pisma.

Ako jih ne bodo imeli, se jim lahko zgodi, da bodo čez noč poklani. Kajti kitajsko sovraštvo do Japoncev po teh dveh letih bojev ne bo še tako kmalu prenehalo. Spričo vsega tega se moramo mi v Evropi vprašati: kaj prav za prav hočejo Japonci? Ali je njihovo početje res čisto resno?

Domači zapiski

Delo za končno ureditev naših notranjih zadev

(Od beogradskega dopisnika »Večernika«)

Beograd, 12. julij.

Informirani politični krogi trdijo, da je lansiranje vesti nekega ljubljanskega lista, da bo sporazum kmalu sklenjen, imelo za namen narediti zmešnjave v združeni opoziciji. G. Grol pa je pri svojem nedavnem obisku pri dr. Mačku postavil stvari na pravo mesto. Stališče dr. Mačka, ki se je odločil razgovarjati z g. Cvetkovičem v cilju čim prejšnje sklenitve sporazuma in to po proceduri, ki je precej različna od osmooktobrske, je diktirano po najvišjih državnih interesih, v zvezi z mednarodno situacijo. Tudi pa ne pomeni odstopanja od farkašičkega sporazuma. Idejni odnosi med HSS in Združeno opozicijo niso izpremenjeni. Dr. Maček je stvarno samo razširil idejo sporazuma še na kroge, ki se danes morajo smatrati kot najvažnejši, ker so v položaju, da praktično in hitro naredijo stvari, ki so potrebne pri sklenitvi sporazuma. Če se tako gleda na politični položaj pri nas, bi v primeru iznenadne konflagracije v Evropi bila pri nas prav lahka koncentracija vseh narodnih moči pri kateri bi bilo na manifestanten način dokazano edinstvo države navzven. Predsednik vlade g. Cvetkovič se je vrnil iz dovoljen na Bled. V istem razpoloženju bo šel tudi na počitnice ter zdravljenje v francosko kopališče Vichy. Beogradske univerzitetni profesor Tasić pa bo s dvema kolegom izdelal pravno formulo na temelju čl. 116. Ustave; po tem členu bodo namreč izdelane reforme v notranji ureditvi. Če bodo prilike zahtevale, da se izmenja obraz parlamenta na osnovi prave narodne volje, je možno, da bodo v jeseni razpisane volitve. O tem se sedaj v Beogradu veliko govori. In to z velikim zadovoljstvom, ker bi se v tem primeru marsikatera stvar postavila na pravo mesto. ***

Ze'lo potrebna izprememba

Pod tem naslovom poroča »Jugoslovanski Lloyd« o upokojitvi generalnega direktorja Poštne hranilnice dr. Milorada Nedeljkićev. Bil tisti, ki je po tragediji v narodni skupščini l. 1928 kot državni uradnik zatrobil parolo, da je treba amputirati hrvatske kraje. Pred decembrskimi volitvami je isti Nedeljkić v raznih člankih napadal in žalil Hrvate. Kot gen. direktor Poštne hranilnice je dr. Nedeljkić očitno zapostavljal hrvatske pridobitne sloje in zadrage, imel je celo toliko poguma, da se je s tem javno ponahal. Svojo hrvatofobijo je uganjal nemoteno ne samo v kreditni politiki, nego tudi v vprašanih nameščanja, otvarjanja podružnic, odzemanja čekovnih računov itd. Hrvatsko in pošteno jugoslovansko javnost raduje odstavitev dr. Nedeljkićeva tembolj, ker ga bo zamenjal tajnik Zveze zagrebških denarnih zavodov, dr. Miško Marković, ki se odlikuje po lepi vzgoji, široki koncepciji, toleranci, nadstrankarstvu in izvršnem poznavanju denarnih in pridobitnih prilik. List je trdno uverjen, da bo dr. Marković uvedel nov duh v Poštne hranilnici, brez ozira na »plemensko, versko in politično orientacijo«.

Hrvatstvo bratov Radićev

Čeprav je bilo hrvatstvo o izobražencev tudi prej pošteno, vendar je mejilo le na meščanstvo. Radićevo hrvatstvo se je pa razširilo iz mestnih zidov in postalo pesem širokih polj, na katerih odmeva vrisk pastirjev in diha po krvavih žuljih zrasla pšenica. Da hrvatski človek trdno veruje v svojo bodočnost, zaupa vase, je zasluga uspehov pokojnih bratov Radićev, piše list »Bosna« iz Brčkega.

Nemške in slovenske kose

Dunajski listi poročajo, da je nemška tovarna kos »Styria« vložila v Braili v Romuniji tožbo proti neki naši tvrdki, ki da je vrgla na romunski trg preko 5000 slovenskih kos z značko »Styria«, t. j. sv. Jurijem na konju, ki prebada zmaja. »Jugoslovanski Lloyd« je izvedel, da gre tu le za zaplembo treh naših kos, ki bodo služile za dokaz na sodišču, da slovenske kose, ki imajo znamko »Slovenca s koso na belem konju« niso nemško delo, pač pa mnogo boljše od izdelkov »Styria«, ki v ostalem že dalje časa ne prihaja na romunskem tržišču v poštev.

Morda imajo prav tisti, ki pravijo, da so Japonci kljub vsej tehnični civilizaciji vendarle duhovno še na stopnji naivno-fantastičnih otrok, ki še nimajo pravih mer za resničnost. Vsekakor pa so ti otroci zlobni in nevarni, morda prav zaradi tega še toliko bolj.

Novice

Narodno obrambni sklad in povišanje najemnin

Nekateri hišni posestniki so zaradi novih davščin pov.šali najemnine

S 1. julijem se je v smislu finančnega zakona uvedel za dobo desetih let narodno obrambni sklad. Prispevki za ta sklad se bodo pobirali in odmerjali od višine neposrednih davkov, ki jih plačujejo pravne in fizične osebe. Obdavčeni pa niso davek na poslovni promet, luksuzni davek in vojnica. Istočasno je predpisan tudi davek na pridobitine, na dividende in na rente ter na službene prejemke. Po višini skupnih davkov se plačuje za narodno obrambni fond: od — do 10 din davka 1.50, od 10 do 25 din 4.50, od 20 do 50 din 10.—, od 50 do 75 din 15.—, od 75 do 100 din 20.—, od 100 do 150 din 30.—, od 150 do 200 din 40.—, od 200 do 300 din 60.—, od 300 do 400 din 80.—, od 400 do 500 din 100.— itd. Osebe s tremi do štirimi otroci plačujejo za stopnjo nižje, osebe s petimi otroci pa za dve stopnji nižje. Nad 30 let stare in ne-odžene osebe pa plačujejo za stopnjo višje. Od davka za narodno obrambni fond bo dobil letno 350.000.000 din obrambni sklad, ostanek pa gre za kritje

posojila za javna dela in državno obrambo.

Davek za narodno obrambni fond morajo plačevati tudi hišni posestniki. Dogaja pa se že — kar je pa treba, če ne drugače, tudi z zakonom prepričati — da so začeli nekateri hišni posestniki z zviševanjem najemnin, s čimer hočejo prevesti vsa nova bremena na najemnika, to je v najčestih primerih na uslužbenca ter na delavca. Tako bo najemnik plačal prispevek za narodno obrambni fond prav za prav dvakrat, Enkrat pri svoji plači, drugič pa pri svoji najemnini. Pa tudi trgovci in različni podjetniki hočejo isto-

časno prevesti prispevek za narodno obrambni fond na kupca, to je v večini primerih na delovne sloje, ki bodo plačali tako narodno obrambni fond večkrat, dočim se ga bodo najrazličnejši pridobitni sloji lepo ognili. Zato bi bilo nujno potrebno, da bi oblastva ob takih prilikah izdala tudi vse potrebne zakone, ki bi tako izigravanje novih davščin in prevaljevanje na že tako najslabše situirane sloje, najstrožje zabranjevala in docela onemogočila. Kajti narodno obrambni fond je častna žrtev, ki jo mora vsakdo v enaki in sorazmerni meri doprinesiti na oltar skupnih domovinskih interesov.

Praznik kmetske mladine v Vuzenici

Za peto obletnico društva kmetijskih fantov in deklet v Vuzenici je bil na občnem zboru izvoljen sleeci odbor: za predsednika Viktor Mravljak iz Sv. Primoža na Pohorju, za podpredsednico Kristina Pokernik in za odbornike Ferdinand Ferk, Miha Klemen, Anton Grätze,

Alojz Grätze, Marica Grubelnik in Marija Zvikart.

Društvo bo pripravilo za svojo peto obletnico več prireditev, med njimi tudi otavno tekmo koscev. Društvo bo zaprosilo okrožje, da bo sodelovalo pri meddruštveni tekmi koscev.

Pereči problemi profesorskega stanu

V Sarajevu je bil zaključen kongres Jugoslovanskega profesorskega društva. Pred zaključkom kongresa so zbrani profesorski delegati izglasovali resolucijo, ki je javnosti znova pokazala vse tiste dereče probleme profesorskega stanu, ki pridejo vsako leto v resolucije, katerih se pa le malo reši. Tako se društvo že dvajset let bori, da bi prosvetno ministrstvo sprejelo in dopolnilo načrt Naredbe o izpremembah in dopolnitvah zakona o srednji šoli, ki ga je predložilo. Profesorji zahtevajo, da se jim vrne vse, kar jim po zakonu iz 1931, leta pripada ter da se uveljavi stalno in avtomatično napredovanje učiteljskih moči na srednjih in na srednjih strokovnih šolah, Ker JPD ni v glavnem prosvetnem Svetu, apelira na

prejšnjega podpredsednika JPD, da poda ostavko, da bo lahko prosvetno ministrstvo imenovalo na njegovo mesto sedanjega predsednika JPD. Vsem nastavljenem, ki so bili 1932. odpuščeni iz državne službe in pozneje znova nastavljeni, se naj ta vmesni čas upošteva pri napredovanju. Nadalje je apeliral kongres JPD, da se vrnejo vsi dodatki, ki so bili odvzeti poročenim profesorom. Kontraktualnim učnim močem se naj štejejo leta pri prehodu v državno službo. Otroci učnih moči iz srednjih in strokovnih šol naj bodo oproščeni od šolnine. Diplomiranim studentom ter honorarnim močem pa se naj po dvehletni službi odobri polaganje profesorskega izpita.

bil odlikovan: z zlato ali srebrno, 4. ukaz o odlikovanju in 5. naslov stalnega bivališča. Podatki so neobhodno potrebni, naj jih vsak točno izpolni ter pravočasno dostavi na ime pooblaščenca, obenem naj priloži znamko za odgovor in pojasnila.

o Licitacija za regulacijo Mure. Banske uprava v Ljubljani je razpisala licitacijo za regulacijska dela na notranji strani Mure med Veržejem in Spodnjo Mojo. Proračun za dela je predviden na 399.259,05 din. Javna licitacija bo 29. julija v Ljubljani, pojasnila pa daje Murska sekcija v Zg. Radgoni.

o Konkurz je bil otvoren nad imovino tyrdke Mag. pharm. Mondini Bronislav, lekarnar v Slov. Bistrici.

o Razpis zdravniške službe. Banska uprava je razpisala službo zdravnika združene zdravstvene občine Kostanjevica ob Krki in službo zdravnika uradniškega pripravnika v bolnišnici v Buzjicah. Prošnje je poslati do 31. julija banški upravi.

o V Savinji je blizu Braslovč utonil 33-letni politično upravni pripravnik, banške uprave Josip Breznikar. Lovil je ribe, pri čemer je omahnil v reko in utonil.

o Velika tatvina v Latkovi vasi pri Sv. Pavlu pri Preboldu je razburila vse vaščane. Ko je bil gospodar Kovačeve domačije po opravih v Mariboru, so se vtihotapili v njegovo hišo nepridipravi in odnesli vse, kar je bilo količkaj vredno. Kovač trpi občutno škodo. O tatvini se širijo med domačini zanimive govornice.

Celje

o Generalni kapitelj jugosl. ilirske kapucinske province je bil včeraj in danes v kapucinskem samostanu v Celju. Za novega predstojnika province in predstojnikov jugoslov. kapucinskih samostanov je bil izvoljen p. Linus Prah iz Celja. I. definitor je p. Matija Koren, Dubrovnik, II. p. Rafael Bogataj, Škofja Loka, III. p. Pavel Ivakić Karlovac, IV. p. Kamil Požar, Krško. Rim je zastopal gen. definitor p. Pavel von Friedrichsseggen.

o Koprški maturanti iz leta 1909. bodo 10. avgusta v Celju obhajali 30-letnico.

o Godbeno društvo poštnih uslužbencev priredi v dneh 13. in 27. julija ter 3. in 17. avgusta ob 20. v mestnem parku promenadne koncerte v korist pospeševanja tujskega prometa.

o Svinjska kuga se je pojavila v Ločici pri Polzeli.

o Velika gasilska slavnost bo v soboto 15. in v nedeljo 16. t. m. v Laškem. Društvo bo proslavilo 70 letnico. Prireditve bo združena z zletom gasilske zveze iz dravske banovine.

o Vodovod bodo zgradili v Klancu pri Dobrni. Vodo bodo zajeli pri Sv. Joštu. Vodovod bo dolg 1062 metrov. Komisijski ogled bo v petek 14. t. m. ob 10. dop. pri zajetju vode.

o Kranjske deželne elektrarne v Ljubljani nameravajo elektrificirati Gornjo Savinjsko dolino. V ta namen bo zgrajen

Gradbene komisije na naših cestah

Minister za gradnjo dr. Miha Krek je te dni podpisal odlok, po katerem bo posebna komisija pregledala ceste v vseh banovinah, sestavila obširen elaborat o stanju cest ter ga predložila ministrstvu za gradnjo, da bo pristopilo k gradnji cest. Denar za popravilo in gradnjo cest

bo vzet iz fonda za javna dela. Pomočnik ministrstva za gradnjo g. Josipovič in načelnik Beuček sta že odšla v Slovenijo, da si bosta ogledala stanje naših cest. Mogoče se bo po Štajerski potem vendar enkrat začelo s popraviljem naših cest.

Popravite dravski most pri Vuzenici

Jeseni 1937 je splav odnesel dele lesenega dravskega mostu, ki veže Vuzenico in Muto. Več kakor pol leta se je prevajal ves promet s čolnom. Lani pomladi se je nato most deloma popravil, vendar samo za ljudi in za lažji prevozni promet. Skrajni čas bi bil, da se most temeljito

popravi ter osposobi tudi za tovorni promet. Ob banovinski cesti je sicer pripravljen nekaj gradbenega materiala, z delom na mostu, ki veže ves severozapadni del Pohorja z državno cesto, pa se še vedno ne začne.

Lisičje farne v Lescah

Marsikdo še morda ne ve, da je blizu Lesca na Gorenjskem velika lisičja farma, ki daje vsako leto na stotine dragocenih kožuhov. Moderno urejena farma srebrnih lisic je last nekega Zagrebčana, upravlja pa jo specializiran oskrbnik z mnogimi uslužbenci.

Na zvišenem mestu nad glavno cesto je ogromen zamrežen prostor. Na tem prostoru je preko 100 velikih kletk, kjer žive srebrne lisice. Po dve ali pa še več v eni kletki se srebrne lisice sončijo po ves dan in se niti ne zmenijo za radovedneže, ki si ogledujejo to zanimivo lisičje farmo. Omenim naj, da je ta farma največja in prva v naši državi. Trenutno je na farmi nad 500 srebrnih lisic, mnogo pa je tudi mladičev, ki so prav ljubki.

Sredi farne je zelo visok stolp, s katero se vidi v vse lisičje kletke. Ta stolp uporablja farmar za kontrolo parenja lisic, ki jih morajo potem posebej negovati. Vsako leto ubijejo nad 100 srebrnih lisic. Njihove kože ustrojijo ter prodajajo kos po 2000 in še več dinarjev. -lg.

o S kolesom se je ponesrečil posestniški sin Franc Zamuda doma iz Bučevce pri Ljutomeru. Pri padcu je dobil precej težke poškodbe

o Jubilej slovenskega učiteljstva. V Ljubljani je bil slavnostni zbor slovenskega učiteljstva, ki praznuje 50-letnico obstoja svoje stanovske organizacije. K lepi slovesnosti so se zbrali učitelji in učiteljice iz cele Slovenije. Zbrani so bili tudi mnogi odlični zastopniki javnega življenja, ki so izrekli organizaciji iskrene čestitke.

o Poziv. V Beogradu se je ustanovilo »Udruženje odlikovanih zlatnom ili srebrnom medaljom za hrabrost«. Društvo je nacionalna organizacija, ki pospešuje državljansko in narodno zavest med jugoslovanskimi državljani, predvsem pa ima namen zbrati in združiti pod svojim okriljem vse tiste, ki so bili v borbah za naše osvobodjenje in zedinjenje odlikovani z zlato ali pa srebrno medaljo za hrabrost. Tem odlikovancem hoče organizacija priboriti priznanje za zasluge, ki so si jih pridobili v naših osvobodilnih vojnah. Organizacija ima sedež v Beogradu, pododborne pa v posameznih banovinskih središčih. Da bi se mogel čimprej ustanoviti tudi pododbor za dravsko banovino, naj vsi odlikovanci do 31. julija t. l. pošljejo na naslov pooblaščenca osrednjega odbora t. j. Dr. Turk Ernest, Privoz 9, Ljubljana, podatke: 1. Ime, 2. poklic, 3. s katero medaljo je

40 km dolg daljnovod visoke napetosti 20.000 W od Braslovč do Nove Štiffe. — Zgrajenih bo v vpoštev. prihajajočih krajih več transformatorskih postaj. Kranjske deželne elektrarne so že zaprosile za obrtno odobritev in gradbeno dovoljenje. Komisijski ogled in obravnava bo na kraju nameravane gradnje v četrtek 13. t. m. s sestankom komisije ob pol 9. dopoldne na postaji na Polzeli.

o Morilec Sabukošek protestira proti potrditvi smrtnih obsodbe po stolu sedmorce. Poklical je v zapor svojega branilca in zahteval, da se razpiše nova razprava češ, da je popolnoma nedolžen in da so mu podvalili ciankali. Sabukošek je od časa, ko je zvedel za potrditev smrtnih obsodbe zelo nemiren in se mu nekoliko blede.

o Nesreča v rudniku. V rudniku Hudijami pri Laškem se je vdrl strop in zasul 41-letnega rudarja Franca Vajdeca od Sv. Kristofa pri Laškem. Vajdecu je zlomilo nogo.

o Nesreči. Sin posestnika Anton Pordergajs iz Zagrada pri Celju je padel s češnje in si zlomil ključnico. — 44-letnega dninarja Ivana Dobnika iz Vel. Pirešice je podrl na cesti neki motociklist ter mu polomil rebra.

o Uboj. V vinotoču posestnika Janeza Kolarja v Zg. Ravnih pri Žetalah so popivali fantje med njimi tudi pos. sin Jurij Zakešek. Ko so pozno ponoči odhajali, je Zakešek Kolarju izmaknil steklenico vina in odšel proti domu. Kolar je to kmalu opazil. Stopil je do Zakeškove domačije v Zg. Ravneh in zahteval, da mu Zakešek vrne ukradeno steklenico vina. Jurij Zakešek, ki je bil vinjen in je ležal v šupi, je stopil ven, pograbil kol in udaril Kolarja dvakrat z vso silo po glavi. Kolar se je zgrudil nezavesten. Nato mu je Zakešek vrgel še velik kamen na prsi in mu prizadjal težke notranje poškodbe. Kolarja so spravili na njegov dom, kjer je drugi dan umrl. Zakeška so aretirali in izročili okrožnemu sodišču v Celju.

Ptuj

o Zadnji teden je obdan magistrat od visokih zidarskih odrov. Bodo pa magistrat samo nanovo prepleskali.

o Tudi stari mestni stolp ob Dravi dobiva pomlajeno lice. V kamnito zidovje so mu izbili zidarji nekaj velikih oken, dobil bo novo streho in tudi prebarvali ga bodo. V njem bo namreč v bodoče nameščen nanovo ustanovljeni vinarski muzej, ki bo velikega pomena za vinorodno ptujsko okolico.

V letalu: — Slišite, gospod. Tu nekje mora biti okno odprto.

Maribor

Novo šolo v magdalensko predmestje!

Okrog magdal. cerkve nekaj popravljajo, razmikajo prostornost in povzročajo, da je ona, zaboju podobna stavba tik cerkve vedno bolj vidna. Pravijo ji magdalenska šola. Niti po svoji vnanosti ne dela časti našemu naprednemu mestu, kaj šele po svoji notranosti. Dovtipneži jo nazivajo »drugi graf«. Pokukajte v njene prostore in prepričali se boste, da imajo prav. O higieni, zraku, luči itd. tu ni govora.

Koliko časa se bomo izgovarjali z »budžetno nemogočnostjo«? To je sicer precej tehten izgovor, a ne drži in nas ne zadovolji, že iz razloga ne, ker so izdatki mestne občine za gradnjo osnovnih šol v dvajsetletni dobi z ozirom na porast mesta zelo majhni, deca iz V. okraja živi razmeroma v najtežjih socialnih prilikah in nima v precejšnjih odstotkih pod domačim krovom pogojev za normalen raz-

voj. Naravno je, da upliva življenje med takimi trohobnimi šolskimi prostori na tako neodporno mladino še bolj kvarno.

Stariši smo z mestnimi dajatvami sicer dovolj obteženi, a izdatkom za dostojne šolske prostore našim otrokom bi se ni-

koli ne protivili. Kolikor smo poučeni, so šolski prostori III. deške šole že dovolj polni. Čas je, da se temu vprašanju posveti potrebna pažnja in se ga kakorkoli zadovoljivo in razmeroma primerno reši. Tudi tega ne smemo odlašati na 12. uro.

Cementirana ali asfaltirana cesta

Znano je, da je državna cesta Maribor-Celje v najslabšem stanju na odseku Maribor - Fram. Ta cesta je potrebna nujnega renoviranja, sicer bomo izgubili še tisto malo gostov, ki prihajajo z avtomobili preko meje v naše kraje. Dasi je bila rešitev tega perečega problema dalje časa v zastoju, je upati, da bodo z deli v doglednem času pričeli. Pretekli mesec je bila namreč v Beogradu licitacija za oddajo cestnih del na omenjenem odseku. Licitacija je uspela. Vprašanje je le, ali

bodo cestišče cementirali ali pa asfaltirali. Jasno je, da bi prvo cestišče bilo dosti trajnejše, četudi nekoliko dražje. Sedaj se je zaradi tega razvila zakulisna borba med dvema karteloma: med jugoslovanskim kartelom tvornic cementa in petrolejskima družbama Shell in Standard, ki dobavljata asfalt. Želeti pa je, da bi ta borba ne zavlačevala prepotrebne začetka cestnih del na cesti Maribor - Fram.

Nemške oblasti so izročile Kolerja, vlomilca v Bizjakovo urarno

Začetkom februarja 1937. je bilo vlomljeno v urarsko delavnico Sofijeve Bizjakove v Gosposki ulici ter odnešeno za 50 do 60 tisoč različnih dragocenosti. Preiskava je ugotovila, da je vlomil pri Bizjaku mesar Avgust Koler, ki je bil uslužben pri mesarju Glaserju v Studencih kot nakupovalec živine po Prekmurju. Vendar je imel vlomilec srečo ter je pobegnil v Nemčijo, kjer je pa nadaljeval s tatvinami, dokler ga niso nemška oblastva aretirala. Graško sodišče ga je obsodilo na 14 mesecev strogega zapora. Koler je te dni kazen odsedel, nakar so ga nemške oblasti pri št. Ilju izročile našim orožnikom, ki so ga prepeljali te dni v preiskovalne zapore okrožnega sodišča

v Mariboru.

Koler je bil že januarja 1937. obsojen pred tuk. okrožnim sodiščem na 8 mesecev strogega zapora, vendar so ga oblastva proti obljubi začasno izpustila. Komaj pa je prišel na svetlo, je že začel s tatvinami in vlomi na široko. Poleg vroma v Bizjakovo urarsko delavnico se bo moral Koler zagovarjati za mnoge vlome po Prekmurju, kjer je nakupoval živino za svojega mesarja. Vlomil je v trgovino »Bate« v Murski Soboti, kjer je odnesel 4.123 din gotovine, dalje je odpeljal nekemu posestniku v Radmoščih kobilu in konja z vozom in vprego vred. Kolerja čaka občutna kazen.

m Iz policijske službe. Na novo službeno mesto na Jesenicah je odpotoval policijski agent g. Josip Pavletič iz Maribora.

m Poročila sta se zdravnik tukajšnje bolnišnice dr. Ciril Bezljaj in gđ. Sonja Merc, uradnica državnega tožilstva v Mariboru. Poroča je bila na Brezjah na Gorenjskem.

m Turisti iz Nemčije. Preko mariborskega kolodvora je peljal poseben vlak s turisti iz Nemčije. Turisti, ki jih je bilo 650, so se peljali v 12 Pulmanovih vagonih. 6 vagonov je odšlo v Split, 6 pa v Sušak.

m Razpisan je natečaj za sprejem gojencev v mašinsko šolo mornarice v Kumboru. Vsi pogoji za sprejem v šolo so razvidni v pisarni mestnega vojaškega urada.

m. Livar Ivan Lungert iz Nove vasi v Radvanju ni identičen z livarjem Iv. L., o katerem smo poročali, da je prijavil na policiji neki pretep v Strossmajerjevi ul.

m. Rosenbergov mlin prodan. Te dni je industrialec Josip Rosenberg prodal svoj mlin v Jezdarski ulici 13 industrialcu Janjezu Vindišu iz Ptujja za 1.287.000 din.

m Za čas vojaških naborov od 13. do 19. julija je predstojništvo mestne policije v Mariboru izdalo naredbo, po kateri je vsako točenje in prodajanje alkoholnih pijač nabornikom in njihovim spremljevalcem prepovedano. Tudi nabornikom in spremljevalcem ni dovoljeno nositi s seboj alkoholnih pijač. Prestopki te naredbe se bodo kaznovali z globami odnosno z zaporem.

m Prošnja na avtobusno podjetje. Iz vrst naših naročnikov iz severnega in severozahodnega dela mesta smo prejeli sledeči dopis: Zelo obljudena Majstrova ulica, Koroščeva ulica in Koroška cesta s sosednimi ulicami nima nobene avtobusne linije, ki bi bila zelo potrebna za ta del mesta. Avtobus bi naj vozil od Glavnega kolodvora skozi Kopitarjevo ali Kolodvorsko ulico, Zrinjski trg, Majstrovo ulico, Koroščevo ulico do njenega konca, Vrbanovo ulico, Vrtno ulico, Koroško cesto, Vodnikov trg, Glavni trg, Kneza Koclja ulico, Sodno ulico, Aleksandrovo cesto na Glavni kolodvor, Postajališča bi bila: Zrinjski trg, okrajno načelstvo, gimnazija ali učiteljske, v sredi Koroščeve ceste približno pri vili g. dr. Mariniča, na koncu Koroščeve ceste, v začetku Vrtno ulice, na koncu Vrtno ulice, Vodnikov trg, Glavni trg, Sodnija, hiša Aleksandrova cesta 14, Glavni kolodvor. Mislimo, da bi se ta linija tudi finančno prav dobro obnesla.

m 40-letnico mature so obhajali te dni abiturienti mariborskega učiteljskega iz l. 1899.

m Tečaj za odpravo govornih motenj (jecanje, brbotanje i. dr.), odobren od kr. banske uprave, se bo vršil v Mariboru na III. deklisli osnovni šoli, Razlagova ul. 28. Vpisovanje v tečaj bo v nedeljo, 23. julija ob 10. uri dopoldne istotam. Tečaj je namenjen šolski mladini v spremstvu voditeljev, pa tudi odraslim logopatom do starosti 30 let. Urejen bo po možnosti tako, da se ga bodo mogli udeležiti tudi interesi iz oddaljenejših krajev, ki leže ob železnici in avtobusnih progah. Tečaj bo vodil strokovni učitelj ljubljanske gluhonemnice g. Vilko Mazi, ki ima na tem področju že dolgoletne izkušnje. Ker je zaradi individualnega pouka število mest tečaju omejeno, se na naknadne prijave ne bo mogoče ozirati. Podrobna pojasnila dobe interesi pri vpisovanju.

m. Mariborska in sarajevska bolnišnica. Ministrstvo za socialno politiko je odobrilo 2.280.000 din za posojila, ki je vzelo pri SUZOR-ju. S posojilom se bo zgradila sprejemnica, ambulanta, sobe za zdravnike, kopalnica in pisarniški prostori. Kaj bo pa z nedograjeno mariborsko bolnišnico?

m. Trojčki in dvojčki v enem tednu. V svečinski župniji v Slovenskih goricah sta imeli dve kmetski družini izreden rodbinski prirastek. Lebrowa žena iz Podgraca je rodila trojčke, dečka in dve deklici, nekoliko dni pred tem pa je posestnica Božnikova v Svečini povila dvojčke.

m Ribič nalovil vagon sardel. Eno zadnjih noči so ribiči iz Komiže nalovili za okoli 40.000 kg sardel. Samo en sam ribič jih je nalovil za cel vagon.

m Nesreča v tekstilni tovarni. V neki tekstilni tovarni v Melju si je započila škarje v nogo delavka Veronika Kelc iz Studenc. Prepeljati so jo morali v bolnišnico.

m Tatvina kolesa. Izpred gostilne Narodnega doma je bilo ukradeno kolo znamke »Vestfalen« in z ev. št. 2-20173-2 knjigovodju Adolfu Vengerju, zaposlenemu pri Osetu na Glavnem trgu.

m Mlatilnica je zmečkala roko med mlado 65 let staremu kmečkemu dninarju Ivanu Dečmanu iz Vebove v Kosačih.

m Saharin po pošti. Finančni organi so razkrinkali dobro organizirano tihotap-sko družbo, ki je saharin v velikih paketih razpošiljala po pošti v razne kraje naše države. Vodja te družbe je 38 letni Franc L.

m Preprečen vlom v usnjarno. V Usnjarski ulici je opazil stražnik na svojem ponočnem obhodu razbito šipo na oknu Bergove tovarne za usnje. Ob oknu je nadalje opazil pripravljeno 500 din vredno kožo, ki je pa tat ni mogel odnesti, ker je bil prepaden.

* Sokolski zlet na Sušak. Vsem sokolskim edinicam, ki so se prijavile za zlet na Sušaku, smo razposlali navodila, župa Sušak pa je vsem prijavljenim poslala zletne znake in legitimacije. Kupite na postaji obrazec K-14 in polovični vozni listek do Sušaka. Odhod je skupen iz Maribora 14. julija ob 17.58. Uredite si prihod v Maribor in na vmesne postaje tako, da lahko stopite v ta vlak. Vračamo se z vlakom, ki odhaja iz Sušaka v nedeljo ob 20.55 in pride v Maribor v ponedeljek ob 9.13. Kdor pa želi ostati, lahko še ostane, ker vozne olajšave veljajo do 23. julija.

* Za Protituberkulozno ligo je darovala namesto cvetja na grob pokojne ge. Antonije Bakovnik ga. Helena Lukež iz Maribora din 50.—. Iskrena hvala!

* Poznaš deželo, kjer oranže cvetejo... Krasen izlet z luksuznim avtokarom: Trst — Benetke — Padova — Kobard — Bovec — Vrbsko jezero, od 23. do 25. julija (3 dni). Popoln aranžman le din 770.—. Prospekti in vse informacije pri »Putnik-u« Maribor—Celje—Ptuj. Prijave le do 14. julija!

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Dne 11. t. m. so bili izžrebani sledeči večji dobitki:

avgusta do 9. septembra.
Din 505.000.— 83716
Din 200.000.— 6212
Din 100.000.— 8700
Din 60.000.— 25258
Din 50.000.— 39664
Din 40.000.— 90945
Din 12.000.— 54108 63474 63309 85417 95233

Din 8.000.—
4279 8174 20503 26529 37358 39057 60988 83998 91421 93236

Din 5.000.—
19568 26155 34312 40950 44093 52025 53130 63227 64726 65097 68236 74676 74817 80013 86775 87890 83424 57189 63718

Din 2.000.—
1664 9985 13652 14186 16125 26450 29264 29421 36235 37843 39120 41810 53901 56104 62603 65786 70178 71738 72286 88101 90983 98564 98635 16088 30683 31349 33212 51899 63280 93365

(Brez jamstva.)

Srečke št. 39.664 (dobitek din 50.000.—), št. 85.417 (din 12.000.—), št. 63.718 (din 5.000.—) in št. 98.635 (din 2.000.—) so bile kupljene v bančni poslovalnici Bezljak v Mariboru

Prihodnje žrebanje (5. razred) bo od 12. Pooblaščen glavna kolektura drž. razredne loterije bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25.

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Uradni tečaj: London 206.05—209.25, Pariz 116.31—118.61, New York 4383—4443, Curih 995—1005, Milan 231.70—234.80, Praga 150.50—152, Amsterdam 2335.50—2373.50, Berlin 1770.62—1788.32, Bruselj 747.50—759.50. Tečaj na svobodnem trgu: London 256.40—259.60, Pariz 144.79—147.09, New York 5458.35—5518.35, Curih 1237.47—1247.47, Amsterdam 2906.39—2944.39, Bruselj 930.20—942.20.

Effekt. Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 465—467 (469), 4 odst. sev. agrarne 59.50—60.50 (60.50), 6 odst. begl. 86.50 d., 6 odst. dalm. agrarne 83.50—85 (84.50), 7 odst. stabiliz. 101 bl., 7 odst. invest. 99.50 d., 7 odst. Blair 93. 50—94 (93.50), 8 odst. Blair 101 bl. Delnice: Trboveljska 172—173 (170—175), Gutmann 35 d., Sečerana Osijek 80—85 (80), Osiječka ljevaonica 150 den., Jadranska 320 den.

Angleški počitniški tečaj

Maribor 11. julija. Sročni večer je bil posvečen temi »Vseučilišča in dijaki v Vel. Britaniji«. Ureditev in način življenja na univerzah v Oxfordu in Cambridgeu nam je nazorno podal Mr. Aitchison. Po opisu učnega in družabnega reda, je omenil tudi, da morajo dijaki teh univerz nositi črne tunike in značilna trikotna pokrivala, da jih po določeni uri tem lažje izsledijo vajeno oko »proktorja«, ki ima nad njimi skoro policijsko oblast. Pa tudi k svečanostim, zlasti k izpitom jih spremljajo ta oblačila. Za razliko s kontinentom, so dijaki porazdeljeni na skupine po največ 10, s katerimi se razgovarja in razpravlja profesor vsak dan kot tovariš, nikakor ne kot predpostavljeni. O življenju na univerzi v Durhamu je podala izčrpen referat Miss Rainbow. Tu se šolajo ljudje iz manj imovitih krogov, večinoma po koledžih, a tudi zasebno stanujejo dijaki po mestu. Naglasila je, da se razlike med imovitimi in neimovitimi študenti vse bolj zabrisujejo. Dočim je imelo prej na prvoimenovalni dostop dijaštvo le iz 15 šol, kjer so se šolali le najbogatejši, je zdaj mogoče dostop že iz preko 100 srednjih šol Mr. Haddon nam je podal kot primer popolnoma moderne univerze, tako po sistemu, kakor po pouku, ono v Bristolu, ki je znana po najboljši tehniki v Angliji. Končno je na originalen način podal kratek opis univerze v Edinboroughu Mr. Mc Ara.

English Summer Course

Where to get English and French newspapers. The members of the Course who would like to read English and French newspapers or weekly papers may ask for them in the paper-shop Hinko Sax, Nr. 8 Grajski trg (opposite the Hotel Ore), where there are to be obtained The Daily Mail, price 3.50 Din, Le Temps 3.— Din, Le Petit Parisien 1.50 Din, Le Populaire 1.50 Din, Le Gringoire 4.50 Din, La Marianne 6.50 Din. Also the following newspapers are to be found in these cafés: ASTORIA — The Daily Telegraph, CENTRAL — The Times, VELIKA KAVARNA and JADRAN — L'Excelsior.

Maribor, Juyi II th. At the evening lecture yesterday people were informed about »Universities and student life in Great Britain«. Mr. Aitchison gave a picture of the characteristics of life at the colleges of the universities of Oxford and Cambridge. Miss Rainbow spoke on the university system of Durham. M. Haddon gave a description of life at the university of Bristol and finally Mr. Mc Ara promised us in his witty way to show us the main features of university life in Edinburg.

* »Staribor« ima v četrtek, 13. julija ob 20. v restavraciji Narodnega doma mesečni sestanek.

* Na krasno Vrbsko jezero! Putnikov avtokar-izlet v nedeljo, dne 16. julija v Celovec za le din 120.—. Prijavite se takoj!

Nočna lekarniška služba (od 8. do vključno 14. t. m.) Lekarna pri Orlu. Glavni trg, tel. 25-85; Lekarna pri sv. Roku, vojaški Aleksandrove in Meljske c., tel. 25-32.

Kino

* Grajski kino. Do vključno petka Knevinja Tarakanov. Film iz časa carice vseh Rusov.

* Kino Esplanade. Prvovrstni družabni film, ljubavni hpustolovina »Vera Lubenska«, Gustav Fröhlich, Marija Andergast.

* Union Kino. Do vključno četrta »Paglavec« burka. Sloviti komik Lucien Baroux. Salve smeha!

Radio

Četrtek, 13. julija

Ljubljana: 12. Pisan drobšč (plošče); 12.45 Poročila; 13. Napovedi; 13.20 Opoldanski koncert RO; 14. Napovedi; 19. Napovedi, poročila; 19.30 Deset minut zabave; 19.40 Narodnostna ura; 20. Slovenščina; 20.15 Prenos iz Fribourga; 22. Napovedi, poročila; 22.15 Zdjaj pa veselo RO. — Beograd: 17.30 Popoldanski koncert RO; 18.30 Celotni koncert; 21.10 Narodne pesmi; 21.30 Violinski koncert; 22.15 Komorni koncert. — Zagreb: 21. Južno-ameriške narodne pesmi. — Sofija: 12.45 Vokalni in instrumentalni koncert. — Budapest: 20.10 Festival Čajkovskega (Peta simfonija in »1812«). — Algir: »Faust«, Gounodova opera.

Kultura

Iz moderne kitajske literature

Kitajska, in sploh vzhodna literatura je pri nas več ali manj neznana. Sebe po vojni smo dobili nekaj prevodov iz kitajske in japonske lirike, ki jih je oskrbel v prvi vrsti pesnik Alojzij Gradnik. Njegova »Kitajska lirika« je sploh višek vsega, kar imamo Slovenci iz azijskega slovstva. Toda vsa ta dela so iz starejših dob. In vendar imajo n. pr. Kitajci tudi v novejši in najnovejši dobi nekaj velikih predstavnikov poezije in proze.

Eden največjih kitajskih modernistov je bil vsekakor pisatelj Lu Sinj, ki je umrl šele pred dvema letoma, njegova zbrana dela v 20 knjigah bodo pa izšla sedaj v založbi kitajske Akademije znanosti in umetnosti pod vodstvom prof. Juanpeja. V uredniškem odboru so poleg Kitajcev tudi Rusi, saj je bil pokojni Lu Sinj največji propagator in prevajalec ruske literature med Kitajci. Prevedel je vse pomembnejše ruske klasike, in njegov prevod Gogoljevih mrtvih duš je dosegel že pet naklad v ogromnih izdajah. Nekje je napisal, da je ruska literatura in kultura obširnejša in bogatejša, kakor vsaka druga na svetu.

Sam je bil Lu Sinj realista in je tako vnesel v kitajsko moderno literaturo novo noto. Pisal je večinoma novele, pa tudi romane, a zelo obsežni so zlasti njegovi eseji in kritično-satirični spisi. Kot socialno usmerjen človek je bil neizprosno kritik vseh zatiralcev in izkoriščevalcev revnih ter plemenit humanist. Sovražil je zlasti tudi Japonce kot materialiste, imperialiste in nasilnike. Zapustil je mnogo posnemalcev, ki nadaljujejo v kitajski literaturi njegovo plodono delo.

—r.

POUČNA NARODNOSPORSKA KNJIGA.

S posebnim zanimanjem sem prečital novo narodnosporsko knjigo »Pogled iz svetovske perspektive i naša ekonomska orijentacija« Rudolfa Bičanića, ki jo je izdal v lastni založbi v Zagrebu za ceno 20 dinarjev. Vsebinska je za vsakega našega državljanca važna, ker tolmači na razumljiv način zelo aktualna vprašanja gospodarstva na »velikem prostoru« z ozirom na nemško, italijansko in balkansko politiko. Bičanić poudarja veliko važnost posesti morja za našo jugoslovansko gospodarstvo politiko, ker le ono nam omogoča, da se lahko izvijemo iz sicer neizogibnega vključenja v nemški ali italijanski veliki gospodarski prostor in s tem seveda iz politične odvisnosti. V tej zvezi se bavi avtor tudi z delovanjem domačih kmetijskih strank, ki naj bi vplivale na bodoči razvoj razmerja. Delo zasluži tudi z naše strani vse upoštevanje.

Dr. V. Kukovec.

k. Velik uspeh Zinke Kunčeve v Londonu. Z vsem sijajem, kakor se je pričel, se je mednarodni glasbeni teden v Londonu tudi zaključil. Za nas je bil še posebno pomemben, ker je nastopila na njem naša slavna operna pevka Zinka Kunčeva, nekdanja članica Narodnega gledališča v Ljubljani in sedaj ena prvih pevk na svetu. Glavni dogodek tedna je bil ciklus sedmih koncertov pod taktirko mojstra Artura Toscaninija, pri katerih so nastopili kot solisti razen Zinke Kunčeve še Kerstin Thorberg, Isabela Baillie in Koloman Pataky. Dva nadaljnja Beethovnova koncerta je dirigiral Adrian Boult, peli pa so solisti Wilhelm Backhaus, Salomon in Jozsef Szigety. Mimo tega so dirigirali še Bruno Walter, Thomas Beecham in Henry Wood. Pri posameznih koncertih je nastopilo do 1000 pevcov.

k. Razstava treh Madžarov v Bologni. V Circolo Artistico v Bologni v Italiji so te dni s precejšnjim uspehom razstavili svoja dela trije moderni madžarski slikarji: Béla Dala, Géza Horvát in Istvan Takács.

k. Začetnik kubizma, Pablo Picasso, je priredil razstavo svojih najnovejših del v Londonu. V zadnjem času se je precej oddaljil od svojih prejšnjih eksperimentov.

k. Cena slik holandskih mojstrov. Na neki dražbi v Amsterdamu je bila nedavno prodana Rembrandtova slika »Martin Looten« za 102.000 zlatih holandskih goldinarjev. Steenova slika »Antonij in Kleopatra« je dosegla ceno 26.300, van Ostandova »Kmečka notranjost« pa 17.300 zlatih holandskih goldinarjev.

k. Liga ameriških pisateljev. Najmočnejša pisateljska organizacija v Zedinjenih državah Severne Amerike je sedaj Liga ameriških pisateljev, ki šteje že nad 700 članov. Liga je včlanjena tudi v Mednarodni zvezi pisateljev za zaščito kulture. Njeni člani Theodor Dreiser, Ernest Hemingway in Langston Hughes so se do nedavnega mudili v Španiji, kjer so proučevali izrodke državljanske vojne.

k. Mascagnijeva »Ave Maria« v filmu. Universal Pictures so odkupile od založbe Ricordi v Milanu pravico za uporabo znane Mascagnijeve pesmi »Ave Maria« v filmu »First Love« in plačale za to 3350 dolarjev. V istem filmu se uporabi tudi Puccinijeva arija »Nekega dne se vidimo« iz opere »Madame Butterfly«, in sicer za odkupno ceno 2640 dolarjev. Najdražji odkup za film je pa bil doslej oni arije »Smej se bajazzo«, ki so jo uporabili v filmu »Music for Madame« in plačali zanjo 6750 dolarjev.

Spomnite se CMD!

Sport

„Ljubljana“ v hrvatsko ligo?

„Jutarnji list“ prinaša zanimiv članček o situaciji, ki je za slovenske klube nastala zaradi spora med hrvatskimi sportniki in JNS. Pravi, da so Slovenci najprej stali ob strani spora, sedaj pa so prišli d oprepičanja, da zavisi njihova usoda od čim prejšnje reorganizacije našega

sporta na splošno zadovoljstvo. Če pa tega ne bo, bodo pristopili na hrvatsko stran. To stališče je tudi razumljivo, ker so slovenski klubi ozko povezani s hrvatskimi in je kontakt z drugimi klubi veliko težji. Zagrebški list želi, da JNS najde zadovoljivo rešitev spora.

MARIBORSKI PLAVACI V ROGAŠKI SLATINI

V nedeljo ob 16. bo izvedel Mariborski plavalni klub propagandni nastop v Rogoški Slatini. MPK razpolaga s celo vrsto odličnih plavačev, ki so v svojih letošnjih nastopih v Murški Soboti in v Mariboru dosegli že zelo lepe uspehe. Tem plavačem se bodo predvidoma pridružili nekateri plavači iz Ljubljane in Zagreba, ki se sedaj mudijo na počitnicah v Mariboru. MPK se je z dnevnimi treningi, ki jih ima na Mariborskem otoku pod vodstvom svojega amaterskega trenerja, marljivo pripravil za nastop. Iz velikega kadra navdušenih plavačev se bo klubu v kratkem posrečilo sestaviti močno moštvo, ki bo v predstojećih borbah za pokrajinsko in državno plavalno prvenstvo sigurno častno in z lepimi uspehi zastopalo harve mesta Maribora.

s Redni letni občni zbor Ljubljanske nogometne podzveze bo v Ljubljani v nedeljo, 6. avgusta. Samostojne predloge za občni zbor je treba v smislu § 16 podzvezinih pravil predložiti LNP-u najmanj 6 dni pred občnim zborom.

s SK Zelezničar se pogaja s SK Bratstvom (Jesenice) glede odigranja prijateljske tekme na Jesenicah 16. t. m.

s Mariborski plavalni klub. Za nastop v Rogoški Slatini v nedeljo so odrejani sledeči člani: Berlič, Braniselj, Dornik, Ertl, Ferenčak, Gold, Golež I., Golež II., Košak, Lampret, Petek, Pinter, Potočnik, Smerdu I., Smerdu II., Steiner, Skapin,

Šah

Šahovski turnir za prvenstvo Maribora

V včerajšnjem 6. kolu je Nosan v katalonski partiji ujel z lepo kombinacijo Keiševo damo in konec v prilogo belega je bil seveda neizbežen. Zadnje plasirani Marvin je v Birdovi otvoritvi proti Lukežu ml. dobil premoč figure in kmeta ter v 29. potezi odločil partijo v svojo korist. Eferl je proti Certaliću spregledal figuro in črni je partijo dobil. Tudi Regoršek je v indijski partiji proti Knechtlu imel prednost figure in s tem tudi dobljeno partijo. Mohorčič in Babić sta se zedinila na remis z večnim šahom, ker je v naprotnem primeru obema grozil mat. Mišura pa je to pot imel srečo: Vidovič je v damskem gambitu spregledal dobljeno končnico — v treh potezah bi nasprotnika lahko

Zimic, Zorzut. Vodja: Bergant. Odhod ob 14.20 uri izpred „Putnik-a“, Trg svobode-grad. Opremo vzame vsakdo s seboj.

Sokolstvo

ZLET NA SUŠAK

Odhod v pefek ob 17.58. Zbirališče ob 17. v Sokolskem domu. V krojih, narodni noši ali pa v civilni obleki z društvenim trakom in znakom. Potujemo v civilu. Pozivamo vse, ki so se prijavili pri Sokolom-Matica, da pridejo v četrtek ob 19. na letno telovadišče Matice. Kdor ima kroj, naj ga prinese s seboj na pregled, telovadci in naraščaj pa naj prinesejo tudi telovadne obleke. Zdravo! Sokol Maribor-Matica.

TABORJENJE SOKOLSKEGA DRUŠTVA MARIBOR-MATICA

Sokolsko društvo Maribor-matica priredi samostojno taborjenje v Martuljku na Gorenjskem za članstvo in naraščaj nad 16 let. Prijave je oddati v pisarni v Sokolskem domu vsak dan od 11. do 12. ure in od 17. do 17. ure vključno do 14. julija t. l. dopoldne. Tabor bo trajal 4 tedne. Tabornina znaša 10.— din dnevno. Plača se lahko v dveh obrokih in sicer prvi obrok do 14. julija, drugi obrok pa po 1. avgustu. Ta tabor ni v zvezi z župnim taborom, ampak je izključno za pripadnike Sokola Maribor-matica. Zdravo! Načelnikštvo!

matiral — in partijo izgubil. Dr. Krule je imel sicer nekaj časa zaradi zamenjave dveh stolpov z nasprotnikovo damo, »materielne« težave, vendar je Peska kmalu popolnoma blokiral in partijo dobil.

Iz prejšnjih kol sta bili brez igre odločeni dve igri: Eferl in Šumenjak sta remizirala, Babić pa je proti Eferlu zmagal. Partija Šumenjak : Gerželj je preložena na soboto, Lukež sen. je bil prost.

Stanje po 6. kolu je naslednje: dr. Krule 5, Regoršek 4 in pol, Mišura, Mohorčič in Babić 4, Gerželj 3 (2), Lukež sen. 3, Lukež jun. in Nosan 2 in pol (1), Ketiš 2 in pol, Certalić 2 (1), Vidovič 1 in pol (1), Pesek 1 in pol, Marvin 1 (1), Knechtl, Eferl in Šumenjak 1.

E. S. BRUCE:

Puščavnikova skrivnost

»Da, da, to je že res,« je suho rekel Beeke, — »toda o nečem ste le slišali govoriti, gospod Carrington: o bodalu Suraj — ud — Dowlaha.«

»Seveda« je pritrdil Carrington. »To bodalo je zdaj moja last.«

»Kako?« je vzkliknil Gibbons in planil kvišku.

»Da, tri leta ga že imam,« je nadaljeval puščavnik. »Kakor nekoč stari Laver, me je tudi njegov naslednik pogosto opozarjal na umetniške predmete, ki bi jih bilo vredno kupiti. Nekoč mi je povedal, da bi mi lahko priskrbel to bodalo, če bi plačal zanj sto tisoč funtov. Zelo bogat sem, gospod Beeke, in v zadnjih dvajsetih letih sem napravil komaj skromen del obresti svojega imetja. Naročil sem torej Laverju, naj mi ta predmet kupi, in ustregel mi je.«

»Vsaj mislite,« je dejal Beeke. »Bodalo je bilo last lorda Drexleya, pa so lastnika umorili in mu bodalo ukradli.«

»Nesreča božja!« je zajeknil Carrington, planil kvišku in v očeh se mu je pokazala groza. »Zdaj začenjam razumeti, česa sta me ta dva človeka dolžila! Toda saj je neverjetno. Ali imam torej že

tri leta pri sebi dragocenost, ki jo policija išče?«

»Da, tako je, gospod,« je odvrnil Bill Beeke. »Sicer pa to prav lahko razumem. Nikoli niste brali listov. Niste zvedeli tega, da se je zgodil zločin, in nihče vam ni povedal, da so obsodili nedolžnega človeka.«

»Če ne bi bil Faraday pomiloščen, gospod, bi bil jaz vse izdal,« je vzkliknil kapitan Piper. Ne bi dovolil, da bi ga obesili...«

»Zdaj vam bom popisal, kako se je zločin zgodil. Laver vam je povedal, da je mogoče Dowlahovo bodalo kupiti za sto tisoč funtov, gospod Carrington, in vi ste mu naročili, naj vam ga priskrbi. Zaupali ste svojemu bančniku in to vam je bilo dovolj. Toda ali ste pomislili na izkušnjava, ki se je ponudila Laverju? Bila je posledica vašega načina življenja... normalnega življenja, ki ga boste izpremenili, če boste hoteli poslušati moj nasvet, ko boste zvedeli, kako ste postali po ovinkih vzrok zločina.«

Sir Philip, ki je vedel, kako samotno živite, je bil prepričan, da vi ne boste nikoli zvedeli, odkod je prišlo bodalo, in

65 da ga tudi nikomur ne boste kazali. To je bila edinstvena priložnost za moža brez predsodkov. Kako preprosto je bilo vse: vzeti vaš denar, ukrasti bodalo in ves prepričati, da je bilo bodalo kupljeno! Tako se je vse zgodilo. Mislili ste, da je bančnik za dragocenost odštel vaš denar in bili ste srečni.«

»Neverjetno!« se je čudil Carrington. Bil je blede v obraz in drgetal je. »Toda jaz vendar nisem kriv...«

»Ne bom vam odgovoril na te besede, a prosim vas, da jih sami dobro pretehtate,« mu je segel Beeke v besedo. »Če ne bi bili vi tako živeli, se zločin na tako preprost način ne bi bil mogel zgoditi in tudi krivec ne bi bil ostal tako dolgo neodkrit. Bodala ne bi bil mogel prodati, ali pa vsaj ne za takšno ceno. Tako pa je moral samo vzeti denar in vam dragocenost izročiti. Denar mu je prišel prav, da je rešil svojo banko in da je poplačal Thomasa Pagea za zločin.«

Umor lorda Drexleya pa najbrž ni bil pripravljen. Laver je naročil Pageu samo to, naj bodalo ukrade. Laver, Page in Piper so bili pajdaši in med seboj niso imeli skrivnosti. Piper je vzel na Laverjev ukaz v vaši pisarni dve pištoli iz sedemnajstega stoletja, gospod Carrington, in vam rekel, da ju bo osnažil. Pripravil pa je vse tako, da ste na eni izmed njih pustili svoje prstne odtiske.«

»Moj bog! Toda res je tako!« je vzkli-

knil Carrington. »Saj ste pravi čarovnik! Kako ste mogli to uganiti?«

»Nisem tega uganil. Vse sem odkril po natančnem preiskovanju in spretnih zaključkih.«

»Dobro se še spominjam,« je nadaljeval Carrington. »Piper me je prosil, naj mu pokažem mehanizem in ustregel sem mu.«

»Vzel je torej pištoli, da bi ju očistil, in eno izmed njiju zapravil,« je nadaljeval Beeke. »Ali veste, zakaj je potreboval vaše prstne odtiske? Ker jih policija očitno ni poznala in ker je bil prepričan, da boste vi poslednji v Angliji, ki vas bodo zaradi te zadeve nadlegovali. Računal je torej, da bodo vaši odtiski speljali policijo na krivo sled. Seveda ga je na vse to napeljal Laver, ki je naročil Pageu, naj bodalo ukrade, sam pa si je za ta večer najbrž priskrbel dober alibi. Tedaj je napravil majhno nerodnost, ki jo je zakrivil zapozneli prihod Faradayevega letala. Farady je bil tajnik lorda Drexleya in je šel v Berlin po bodalo. Namestu, da bi se bil vrnil ob pol devetih, je prišel šele ob desetih zvečer.«

Laver je obvestil Pagea, da bo imel lord Drexley bodalo ob pol devetih v rokah, in da je muzej lorda Drexleya precej daleč od stanovanjske hiše. Page je torej šel, da bi opravil čisto preprosto tatvino. Toda zmotil se je, ko je stopil v muzej lorda Drexleya, bodala še ni bilo tam.

(Dalje sledi.)

Zanimivosti

Romantična ljubezen carice Katarine II.

Mladost in zakonske spletke nemške princese, ki je dvignila Rusijo v velesilo

Dne 2. julija 1729 se je rodilo v Stettinu dete, ženska, ki je imela kasneje važno vlogo v ruski zgodovini. Mala, bistra nemška princesa je bila zdrava, objestna in se je rada igrala s fantiči. Njena učiteljica je kasneje rekla: — Ne, tega bi si nikoli ne mislila, da bo Friderika nekoč velika carica. V šoli je bila povprečna učenka...

Njen oče je bil knez Kristijan August Anhaltski Zerst, mati pa princesa Hollstein-Gottorpska. Kneževina je bila tako majhna, da sta se oče in sin vrstila v vladnih poslih. Knez Kristijan je šest mesecev vladal deželici, ostali del leta pa je vezbal čete Friderika Velikega.

Ko je bilo princesi Frideriki 14 let, si jo je izbral ruska carica Elizabeta za ženo svojemu nečaku in prestolonasled-

niku Petru. Oče se je temu upiral, ker je vedel, da je Peter, iz rodu Hollsteinov, brutalen človek, nesposoben za življenje. In iz Rusije so tedaj prihajale slabe vesti. Smatrali so jo za barbarsko državo. Toda mati je bila srečna, da bo njena hči carica. Mlada princesa se je navduševala za svojo bodočnost in nekega dne sta mati in hči odpotovali.

Carica Elizabeta je bila ljubezni željna dama. Rada je obedovala v nočni halji. Svečanost za svečanostjo se je vrstila na njenem dvoru, s kmeti so postopali kakor z živino. Ko je carica nekoč zaradi bolezni izgubila precej las, so se morale vse dvorne dame — ostriči...

Kneginja Ivana Anhaltka je prišla s hčerjo na ruski dvor v začetku 1744. Mlada Friderika se je zaradi svoje lepote

in živahnosti vsem dopadla. V juliju 1744. je stopila v pravoslavje in prejela ime Katarine. V septembru 1745. se je poročila s Petrom.

Ko je mati odpotovala, je ostala kneginja sama. Bila je še skoro dete v zavistni okolici. Dnevi so ji bili zmerom dolgočasnejši, zvečer, ko se je vračala z zabav, se je vrgla na posteljo in jokala.

Carica je zahtevala prestolonaslednika in ker prvorojenca le ni hotelo biti, je s svojo snaho nemilostno postopala. 20-letni veliki knez Peter sploh ni bil sposoben za moža. Cele dneve se je igral z lutkami, slugami in psi, vsa njegova zakonska nežnost je bila v tem, da je zdaj pa zdaj sunil ženo pod rebra. Veliki knez je sovražil Katarino, ko je nekam pozno dozorel v moža, si je vzel druge ljubice...

Ni trajalo dolgo in velika kneginja Katarina je šla po Petrovih zgledih. Prvi njen ljubimec je bil lepi Černišev. Drugi, še lepši ljubimec Katarine je bil komornik Sergej Saltikov. Razmerje med komornikom in veliko kneginjo je trajalo še 1. decembra 1754, ko se je rodil pre-

stolonaslednik Pavle. Carica Elizabeta je bila ganjena, veliki knez Peter je pa zmigal z rameni.

Od tedaj ni imela velika kneginja nobenih obzirov več. Vzela si je, kogar ji je pozelelo srce. Življenjepisci pravijo, da ni dvoma, da je vsakokrat iskreno ljubila. Poljak Poniatowski, ki ga je kasneje napravila za kralja Poljske, jo je oboževal. Potemkin jo je imenoval svojo »majčico«...

Na ruski božič 1761 je umrla carica Elizabeta, kakor trdijo, na posledicah razsিপনে življenja. Velika kneginja je bila pripravljena. Imela je mnogo prijateljev, duševno je bila dorasla vsaki situaciji. Kot mlada žena je že dopisovala z Voltaireom, Friderikom Velikim, Jožefom II., baronom Grimmom in Diderotom. Njen politični vpliv je rastel. Kancelar Bestužev, njen vroči oboževalec in ljubavnik, ji je stal zvesto ob strani. Plemstvo ji je bilo vdano. Nihče ni mislil, da bi njen mož, Peter III., dolgo vladal. Plemstvo se je uprlo, 9. julija je nastal državni prevrat, carica Katarina je dobila vso oblast v roke. Malo kasneje, 17. julija 1762, je bil Peter III. umorjen.

Katarina II. je vladala Rusiji 24 let. Ko je 14. januarja 1790. umrla, je povečala Rusijo za 550.000 kv. kilometrov. Prebivalstvo se je pomnožilo za več milijonov, Rusija je postala evropska velesila.

Na svetu je še mnogo ljudožrcev

Čudno se sliši, da so še v 20. stoletju visoke civilizacije sto tisoči ljudi na svetu, ki se jim zdi zauživanje človeškega mesa nekaj naravnega. No Novi Gvineji, Salomonskih otokih in Novih Hebridih, v severnovzhodni in zahodni Avstraliji je še mnogo ljudožerov. Ko kdo umre, se zbere vsa družina in rajnika poje. Religiozni gon jim pravi, da so s tem pojedli tudi dušo rajnega, ki bo tako z njimi vred živel dalje.

Pri domačinih v Sarorju na Novi Gvineji je nabiral kitajski trgovec kokosove orehe. Mož je osleparil domačine, odpegljal jim je tudi mado deklet. Oče, bratje in zaročenec so se oborožili s težkimi, kamnitimi sulicami in zasledovali Kitajca. Ko so ga dohiteli, so ga pretepali tako dolgo, da je na mestu obležal. Divjaki so se vrgli na truplo in ga pojedli.

Oblast je posegla vmes in krivce kmalu našla. Domačini namreč mislijo, da s tem, če pojedjo človeka, ne napravijo nobenega prestopka. Zato so se krivci sami

javili, ni jim pa šlo v glavo, zakaj so morali zaradi človeške pojedinje za zapave...

Vas Anik so nedavno napadli možje sosednega plemena, porezali so moškimi glavami, vzeli s seboj otroke in jih posilovali. Dekle, ki se jim je postavilo v bran, so divjaki posekali in snedli.

Tudi v Južni Ameriki ne manjka kanihalov. V okraju Guapore, na meji med Bolivijo in Brazilijo, bivajo ljudožeri na obalah reke Nadeiro, pritoka Amazonke. Pleme Tupari je to, ki se skriva v pragozdovih in je težko ugotoviti njihovo število. Poglavarji Jariva pripovedujejo, da so jim sosednja plemena ugrabila in pojedla več tucatov krepkih mož. Pleme Guaratagaya udara v vasi, pobira vse ženske in dekleta in tista, ki se jim upirajo, razsekajo, spečejo in snedo.

V Belgijskem Kongu v Afriki so tudi ljudožeri. Omejujejo se pa le na verske obrede, pojedine določenih delov telesa. Večkrat pojedjo samo jetra.

Mrzel tuš po prekrokanu noči

Pred sodnikom v Bostonu sta stala te dni zakonca Howlson. Gospa je ihtela zahtevala, da jo ločijo od moža, surovega, brezsrčnega dedca, s katerim noče več živeti.

Stvar je bila takale: Žena je krogala vso noč in ko se je jutraj natrkana privlekla domov, jo je mož polil s posodo mrzle vode, da bi se streznila.

— Mož je podivjal, rešite me pred tem človekom! je prosila ga. Howlsonova sodnika.

Ta je namršil obrvi in pogledal moža.

— Da, res je, je dejal Howlson. Hotel sem jo samo usposobiti za to zaslišanje. Kajti, ubrala jo je od doma naravnost k vam. Ko je prišla domov, je bila tako pijana, da mi je v predsobi ponudila 50 centimov za napitnico, misleč, da sem boy z lifta. Hotela je znova na ulico, češ da jo čaka spodaj družina.

Sodnik je bil to pot neizprosno. Naložil je ženi pet let stroge abstinence, odbil njeno prošnjo za ločitev in plačati je morala še kazen zaradi pijančevanja.

VZOR VLJUDNOSTI.

Blizu Tonderna na Danskem je obiskal župnik neko staro posestnico. Dama je svojega gosta postregla z vinom. Duhovnik je večkrat nagnil čašo, smeječ se krčevito in pijoč na zdravje gospe. Ko je čašo izpraznil, mu je gospa ponudila še eno, toda duhovnik je odklonil in kmalu odšel. Ko je gospa nato sebi natočila in nesla pijačo k ustam, je opazila, da je duhovniku ponudila namesto vina — sirotko. Podobna je bila pač tisti notranjski dami, ki je strica iz Amerike pomotoma pogostila namesto z zaželenim rumom z — malinovcem, ker ji je mož skrivaj zamenjal steklenico...

PAR NOGAVIC ZA TRI MILIJONE.

Neko ameriško podjetje je napravilo najcenejše nogavice iz — premoga. Dolej so izdelali štiri pare takšnih nogavic, vsak par je stal 3.000.000 din. Tvorničarji se nadejajo, da bodo nogavice, ko se pridelava iz premoga izpopolni, stale kvečjemu deset din. Močnejše bodo od sedanjih svilenih.

TELEFON V TRAMVAJIH.

V San Franciscu so uvedli v tramvajskih vozovih celice s telefonom, ki je potnikom na razpolago. Ker je preveč interesentov, bodo postavili v vsak voz dve celici.

PREMOGOVNIK, KI GORI 70 LET.

V premogovniku Little Thunder v državi Wyoming v USA traja pomalem požar že 70 let. Voda in vsi napori niso mogli udušiti ognja, ki je upepelil že stotisoče ton premoga. Premogovni sloji so blizu površja, zato je škoda glede na rentabilnost rudnika še večja. Računajo, da je pod gornjim slojem, ki ga uničuje ogenj, še 500 milijonov ton premoga, do katerega človek zaradi velike vročine ognjenega pustošenja ne more. Zdaj so najeli večje število gasilcev, ki skušajo udušiti požar.

Zračni promet na olimpiado v Helsinkih.

Svedska letalska družba je prejela že 3000 naročil za rezerviranje sedežev na zračni črti Stockholm-Helsinki. Tekmovalci in gledalci, ki bodo drugo leto prisostvovali olimpiadi v finski prestolnici, bodo leteli čez švedsko zemljo. Osem velikih letal bo lahko prepeljalo v dneh pred in po olimpiadi po 500 potnikov na dan iz Stockholma v Helsinki in obratno.

Sodnik vpraša obtoženca:

— Preden izrečem obsodbo, povejte, če imate še kakšno željo.
— Da, pravi obtoženec. Prosim vas, da mi vstejete v kazen čas, ki ga je porabil moj odvetnik v zagovoru.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par; najmanjša orisovalnica za te oglase je din 5.— Družbo orisovalnic in čenitovaniški oglasni din 1.— na besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.— Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni dvakrat okrajšano obliavo znaša din 2.— Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu oziroma en le vpslati v oglasni skupni v naročilu ali na poštini položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse oisneme odgovore glede malih oglasov se mora orisovalnik znanke za 3 dni

Razno

KOPALNE OBLEKE

nogavice, perilo, blago za ženske obleke in perilo dobi e v novi trgovini in bletilnici »Mara«, Maribor, Koroška c. 26 (polez tržnice). 6317-1

V NAJEM

se odda dobra idoča gostilna z lepim vrtom in kegljiščem, oddaljena 15 minut od centra Maribora. Radi smrtnega slučaja. Naslov v upravi. 6345-1

ZA POTOVANJE

kovčegi, torbice, nahrbtniki, krušniki, aktovke, velika izbira, nizke cene, pri Šterbahu, Meljska c. 2, Trg svobode št. 6. 6358-1

DOBRO IDOČA GOSTILNA na zelo prometnem kraju se da takoj v najem. Kavcije zmožnim. Naslov v upravi. 6330-1

PERILO SPREJEMAM

V PRANJE na dom. Naslov pustiti v upravi. 6366-8

Posest

NOVA HIŠA

se proda zelo ugodno na obroke 16.000 din in 17.000 din v gotovini. Devica Marija Brezje 86, pri Mariboru. 6328-2

Nova štiristanovanjska HIŠA se ugodno proda. Vprašati Vodnikova 36. Studenci. 6343-2

Zaradi odsodnosti se proda poceni na Teznu NOVOZIDANA HIŠA Naslov v upravi lista. 6350-2

NOVA HIŠA

sedem-stanovanjska, pri zadnji avtobusni postaji v Studencih se proda. Vprašati trg. Kraser. Studenci. 6362-2

Prodaj

OTROŠKI VOZIČEK dobro ohranjen, prodaj. Valvazorjeva 44-II, desno. 6342-4

PRODAM MOŠKO KOLO še skoraj novo. Vprašati »Gostilna sv. Jurij«, p. Zg. sv. Kungota. 6348-4

Sirite „Večernik“

ZA OBIRANJE SADIJE

potrebujete patentne lestve in sadobrane. To dobite pri tvrdki Gustinčič pod polovično ceno sedaj, dokler trajajo zaloga, in nikoli več. 6351-4

Prodaj rableno MOTORNKO KOLO Razvanje 7. 6353-4

BELO OTROŠKO POSTELJO z vložkom v najboljšem stanju prodaj. Naslov v upravi. 6359-4

Stanovanje

Odda se SOBA IN KUHINJA s pritlikinami v Gregorčičevi ul. 1. Tezno. Odda se tudi prazna ali meblirana soba. 4346-5

STANOVANJE prizemno, soba in kuhinja, oddam v najem. Vprašati v Koroščevi ul. 8. 6354-5

SOBA IN KUHINJA s 1. avg. za oddati. Meljska c. 43-I. 6355-5

SOBO S ŠTEDILNIKOM oddam. Benko. Slomškov trg št. 6. 6360-5

LOKAL IN VEČ STANOVANJ oddam. Pobrežje. Slomškova ul. 13. 6361-5

STANOVANJE oddam. Vojašniška ul. 5. 6368-3

Sobo išče

IŠČEM SOBICO v okraju do Tomšičevega dre voreda ali v bližini Melju, do 20. t. m. ali do 1. avg. Ponudbe na upravo lista pod »Toč-nos«. 6349-8

Za potovanje

IVAN KRAVOS
Maribor, Aleksandrova 13

